

תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל מסאטמאר

בהתייסדות ב"ק מרן רבינו הקוה"ט זיעעב"א - בנשיאות ב"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א
קרית יואל - בני ברק

אזעער תורה קוואל

שבת זכור - פורים

כיתה ו' (א-ב)

הר"ר מרדכי מנחם שווארץ הי"ו
הר"ר יואל וויינבערגער הי"ו

חידו"ת לשבת זכור

ויאמר ה' אל משה כתוב זאת זכרון בספר ושים באזני יהושע כי מחה אמחה את זכר עמלק וגו'.

ויש לדקדק כיון שכבר צוה השי"ת למשה שיכתוב בהספר תורה את מצות מחיית עמלק למה הוצרך עוד לשום באזני יהושע בעל פה ג"כ, הלא ודאי יראה יהושע מה שנכתב בהס"ת וכן יעשה.

אך הענין הוא כי ידוע כששלח דוד המלך את יואב בן צרוי להכרית את עמלק הלך והרג רק את הזכרים של עמלק והנקבות הניח בחיים. ושאלו דוד הלא כתוב מפורש בתורה (דברים כה. יט) מחה תמחה את זכר עמלק. היינו כל זכרו הן הזכרים והן הנקבות, ולמה החייתה הנקבות, השיבו יואב שרבו למד עמו זכר עמלק פי' רק הזכרים, א"כ לפי זה ראינו אף שהוא

כתוב מפורש בתורה מחה תמחה את זכר עמלק מ"מ יש מקום עדיין לטעות רק זכר ולא זכר כי בהס"ת ליכא נקודות. לכן אעפ"י שציוה השי"ת למשה לכתוב מצות מחיית עמלק בהס"ת לא היה די עדיין בזה כי בהס"ת יכולים לטעות אם זכר או זכר, משום הכי צוה השי"ת למשה שימסור בעל פה ליהושע שהנקודה הוא זכר ולא זכר וז"ש כתוב זאת זכרון בספר שבזה שייכת בהס"ת מחיית עמלק זה יהי' זכרון לדור דורות, אכן בכתבת הס"ת ליכא נקודות א"כ יש לטעות כנ"ל, לכן צוהו עוד ושים באזני יהושע מסור לו בעל פה כי מחה אמחה את זכר עמלק בסגול שלא ישאר מאתו שום זכר, והשתא א"ש.

(קול אליהו, מהגר"א ז"ל)

חידו"ת לפורים

ותען אסתר גו' תנתן לי נפשי גו' כי נמכרנו גו' להשמיד גו' ואלו לעבדים ולשפחות נמכרנו החרשתי גו' ויאמר המלך אחשורוש גו' מי הוא זה גו' אשר מלאו לבו לעשות כן.

והנה קשה הלשון נמכרנו שאמרה אסתר, כי היאך שייד לשון מכירה אצל הריגה. והיה צ"ל כי נגזר עלינו. ועוד למה הוסיפה אסתר לאמר ואלו לעבדים גו' נמכרנו החרשתי אשר לא נאמר עד הנה שום זכר מן מכירות לעבדים. ועוד מה אמר אחשורוש מי הוא זה וגו' הלא הוא בעצמו חתם א"ע על הגזירה כמו שאמר הכתוב ויכתוב בשם המלך וגו'.

ויש לתרץ על פי מה ששמעתי בשם הר"ר שרירא גאון זצ"ל מעשה שהיה אז בימיו עשיר מופלג והיה לו ספר תורה שהיה כתב ידו של עזרא הסופר. ולעשיר זה היה לו שני בנים. ולאחר פטירתו פרצה מחלוקת בין הבנים היורשים מחמת שכל אחד מהם חפץ לקחת את הספר תורה הזה מלקחת כל כסף וזהב שבעולם. והציעו טענותיהם לפני יודעי דת ודין, ויצא הפסק דין שהחלוקה תהיה ביניהם ע"פ הגורל ומי שיזכה ע"פ הגורל בהספר תורה הוא יקבל הספר תורה הזה. והטילו גורל ביניהם וזכה האחד בהספר תורה ושמה מאוד שמחה גדולה. והיה בעיניו כמוצא שלל רב.

ולהשני היה לו יסורים גדולים כי אף שלקח כנגדו הרבה כסף וזהב מ"מ כל זאת אינו שווה לו מגודל תשוקתו להספר תורה הזה. והיה שם בהעיר הנ"ל מומר אחד ובראותו כל זאת, מאוד חרה אפו על היורש הזה שאיבד הון רב בעד ספר תורה אחד. וברשעתו החליף את מלבושיו כדי שלא יכירוהו. והלך לבית הכנסת אשר היה שם הספר תורה הזה. והתחבא

תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל מסאטמאר

בהתייחסות ב"ק מרן רבינו הקדוש זיעענדיג - בנשואות ב"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

קרית יואל - בני ברק

בס"ד

שמה באיזה זווית עד הערב וכאשר הלכו כל האנשים לביתם לקח המומר הזה את הספר תורה מגרתיקו ומצא כתוב (שמות נג, כ) ועבדתם את ה' אלהיכם ובירך את לחמך וגו' ועשה הרשע הזה ברשעתו ומחק את הע' מן ועבדתם וכתב א' במקומו ופיסל את הספר תורה בחירוף וגידוף גדול ר"ל. ודבר זה לא נתוודע לשום אדם. ולאחר כמה ימים נודע הדבר שיש טעות כזה בהספר תורה הזה. והנה היורש הזה שהספר תורה נפל בגורלו היה לו צער גדול בשמעו מזה. ומגודל היסורים ודאגה נחלה מאוד כי אמר אף שיכולין לתקן הטעות הזה אבל לא יהיה נקרא ספר תורה של עזרא הסופר. ובא אליו אביו בחלום הלילה וסיפר לו את כל המאורע וצוה לחפש תחת השולחן ושם נמצא עין של המומר אשר נתקיים בו עין תחת עין, ועוד אמר לו אביו אשר הספר תורה לא יתקן שום אדם, כי כן יצא הפסק מהב"ד של מעלה אשר עזרא הסופר בעצמו יתקן את הספר תורה שלו וכן היה כאשר אמר אביו.

וכאשר שמע הגאון הג"ל המעשה הזאת אמר שעפ"ז נוכל לתרץ הפסוקים הג"ל. כי המן הרשע עשה ג"כ כדבר הזה. היינו מתחילה כאשר בא לפי המלך לא גילה לו תוכן כוונתו הרע רק אמר שרצונו לקנות את היהודים לעבוד בהם. ונותן בעד זה עשרת אלפים ככר כסף. וכתב השטר מכירה על לה"ק לעבדם. והמלך אחשורש חתם א"ע על זה. ואח"כ עשה המן הרשע ברשעתו ומחק את הע' וכתב א' במקומו בלשון לאבדם. ואח"כ כאשר ראו סופרי המלך את השטר מכירה שהיה נכתב לאבדם, אז כתבו הם פי' הדבר להשמיד להרוג ולאבד, וזהו שאמרה אסתר. ואלו לעבדים ולשפחות נמכרנו. היינו כאשר אמר לפניך בתחילה. החרשתי. ולכן כעס המלך אחשורוש ואמר מי הוא זה ואי זו הוא אשר מלאו לבו לעשות כן, פי' כי אני לא מכרתי אותם אלא לעבדים. ועל ידי זה עשה לנו השי"ת נסים ונפלאות על ידי מרדכי ואסתר. וכן יהי רצון שירומם קרן ישראל בב"א.

(אוהב ישראל)